

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

2025-01-15 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-161

DĖL GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PERMOKOS GRĄŽINIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos¹ primena, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai², pageidaujantys pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti dalį pajamų mokesčio, išskaičiuoto (sumokėto) nuo 2024 m. mokestinio laikotarpio pajamų, arba sumažinti mokėtiną pajamų mokestį, turi deklaruoti metines pajamas.

Kas gali susigrąžinti pajamų mokesčio permoką?

Pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigrąžinti išskaičiuoto (sumokėto) pajamų mokesčio dalį gali gyventojai, kurie 2024 metais:

1. gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų³, bet nepasinaudojo metiniu NPD⁴.

Pritaikius GPMĮ⁵ 20 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą metinį NPD, jį atitinkanti su darbo santykiais susijusių pajamų suma yra neapmokestinama pajamų mokesčiu. Jeigu šia mokesčio lengvata gyventojas 2024 m. nepasinaudojo, t. y. jei darbdavys, išmokėdamas darbo užmokestį, NPD nepritaikė arba per metus pritaikė mažiau nei 12 mėnesių NPD, tai gyventojui gali susidaryti pajamų mokesčio permoka.

Pasinaudoti teise į visą priklausantį metinį NPD ir susigrąžinti pajamų mokesčio permoką gali gyventojai, dirbę ne visus 2024 m., taip pat tie, kuriems NPD buvo pritaikytas ne visas, arba kurie darbdaviams nebuvo pateikę prašymo taikyti NPD.

Susigrąžinti nuo darbo užmokesčio išskaičiuoto pajamų mokesčio dalį taip pat gali asmenys su negalia, kuriems 2024 m. nebuvo pritaikyti didesni, 1 057 eurų⁶ ar 1 127 eurų⁷ mėnesio NPD.

Kai gyventojų 2024 m. metinės pajamos nesiekia 34 370,67 eurų⁸, tai dėl nepritaikyto metinio NPD arba pritaikytos ne visos jo sumos susidariusią pajamų mokesčio permoką gyventojai gali susigrąžinti deklaruodami metines pajamas.

Tik su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (arba jų ir priskiriamų neapmokestinamosioms pajamoms) gavę gyventojai taikytino metinio NPD, mokėtino

¹ Toliau – VMI prie FM.

² Toliau – gyventojai.

³ Toliau – su darbo santykiais susijusios pajamos.

⁴ Neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁵ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

⁶ Taikomas gyventojams, kuriems nustatytas 30-55 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. - 30-55 procentų darbingumo lygis ar vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis), gyventojams, kuriems nustatytas vidutinio ar lengvo neįgalumo lygis.

⁷ Taikomas gyventojams, kuriems nustatytas 0-25 procentų dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. - 0-25 procentų darbingumo lygis ar didelių specialiųjų poreikių lygis), gyventojams, kuriems nustatytas sunkaus neįgalumo lygis.

⁸ T. y. pajamų lygis, kurį pasiekus, metinis NPD netaikomas.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

ar grąžintino GPM sumas gali apskaičiuoti savarankiškai, pasinaudoję VMI prie FM interneto svetainėje skelbiama metinio NPD skaičiuokle: <https://www.vmi.lt/evmi/metinio-neapmokestinamojo-pajamu-dydzio-skaicuokle>.

Svarbu tai, kad, taikant mėnesio NPD, yra atsižvelgiama tik į darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) sumą, o, apskaičiuojant metinį NPD, – į bendrą metinių pajamų sumą⁹, todėl, gavus ir kitų apmokestinamųjų pajamų, metinis NPD sumažėja ar visai netaikomas. Sumažėjus metiniam NPD, gyventojui atsiranda pareiga deklaruoti metines pajamas, perskaičiuoti metinį NPD ir sumokėti pajamų mokestį. Asmenims su negalia, teisę į didesnius NPD (1 057 eurų ar 1 127 eurų) turėjusiems visus 2024 m., metinis NPD (12 684 eurų ar 13 524 eurų) yra taikomas, neatsižvelgiant į metinių pajamų sumą;

2. per mokestinį laikotarpį patyrė GPMĮ 21 straipsnyje nurodytas išlaidas, t. y. 2024 m. mokėjo:

2.1. gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nustatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui ir naudos gavėju draudimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje),
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia);

2.2. pensijų įmokas į III-os pakopos pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės¹⁰ valstybėje, turimus pensijų fondus pagal pensijų kaupimo sutartį, kurioje naudos gavėju kaupimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia);

2.3. papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas į II-os pakopos pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių EEE valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurios mokamos pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 8 str. 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės negu 3 proc. gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;

2.4. už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

⁹ Į metines pajamas metinio NPD taikymo tikslu neįskaičiuojamos neapmokestinamosios pajamos, išmokos, gyventojui išmokėtos pagal pasibaigusią arba nutrauktą gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, ne individualios veiklos pajamos, gautos už parduotas ar kitaip perleistas nuosavybės atliekas (apmokestintas taikant 5 proc. mokesčio tarifą), taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautos pajamos.

¹⁰ Toliau – EEE valstybė.

Jei už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš metinių pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis;

2.5. palūkanas už vieną iki 2008-12-31 paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti arba už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą).

Bendra visų atimamų išlaidų (t. y. gyvybės draudimo įmokų, įmokų į II-os ir III-os pakopų pensijų fondus, palūkanų už kreditą būstui įsigyti ar statyti, už profesinį mokymą ar studijas sumokėtų įmokų) suma negali viršyti 25 procentų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15, 20 ir 32 procentų pajamų mokesčio tarifas, sumos, apskaičiuotos iš visų mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų atėmus GPMĮ 16 straipsnio 1 dalies 1-5 punktuose nurodytas sumas. Be to, atimamų gyvybės draudimo įmokų ir/ar įmokų į II-os ir III-os pakopų pensijų fondus išlaidų suma bet kokiu atveju **negali viršyti 1 500 eurų**.

Kaip susigrąžinti pajamų mokesčio permoką?

Pajamų mokesčio permoka apskaičiuojama gyventojo pateiktoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311 forma¹¹).

Deklaracijoje turi būti nurodomos visos per 2024 m. mokestinį laikotarpį gyventojo gautos pajamos, išskyrus nurodytas Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė¹².

Patogiausia ir paprasčiausia deklaraciją užpildyti ir pateikti elektroniniu būdu per VMI Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (adresu <https://deklaravimas.vmi.lt/>) pasinaudojus vedliu, parengtu pagal klausimų – atsakymų principą.

2024 m. mokestinio laikotarpio deklaracijas reikia pateikti iki 2025 m. gegužės 2 dienos. Iki šio termino pabaigos pasirinktą paramos gavėją ar politinę organizaciją paremti ketinantys gyventojai, pasinaudodami vedliu, turi užpildyti ir elektroniniu būdu pateikti Prašymą pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms organizacijoms (FR0512 formos 05 versija¹³).

Pajamų mokesčio permoka, apskaičiuota iki 2025 m. gegužės 2 d. pateiktoje deklaracijoje, grąžinama iki 2025 m. liepos 31 d., o pagal pateiktą po 2025 m. gegužės 2 d., – per 90 dienų po jos gavimo VMI dienos.

Mokesčio lengvatomis ankstesniais metais nepasinaudojęs gyventojas gali jomis pasinaudoti, pateikdamas ar patikslindamas 2023 m., 2022 m., 2021 m. ar 2020 m. mokestinio laikotarpio deklaraciją.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

¹¹ GPM311 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93 „Dėl Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“; toliau – deklaracija.

¹² Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formos ir jos priedų formų ir jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklių 2 priede.

¹³ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2023 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-95.